Demokrasinin Doğal Bir Ölçümü Olabilir mi?

By undefined
May 5, 2022
Kategoriler: Ayın Konusu: Cumhuriyet ve Demokrasi, Fen
Etiketler: Astronomi, Demokrasi, doğa, Fizik

Akademik Akıl'ı aynı zamanda ortak akla yani çok disiplinliğe genişletebiliriz. Sosyal bilimcilerimiz "Cumhuriyet ve Demokrasi" üzerine uzmanlık alanlarından bilgilerini sunacaklardır. Bu yazıda ise "demokrasi" kavramına temel bilim alanından doğaya ve uzaya yönelik bilgi paylaşılmıştır. Anlaşılır dil ile ifade edersek "Demokrasi doğal mıdır?", "Doğalsa ölçümü ne kadar mümkündür?" şeklindeki sorulara temel bilimler üzerinden cevaplar arayalım.

İlki, su akar ve yolunu nasıl ki en az sürtünme üzerine bulur ise, demokrasiyi de doğal akışında sürtünmeli kısımlarını en aza indirgeyerek sürdürülebilir kılmak mümkün gözükmektedir.

İkincisi, vücut yükünü tek ayak üstünde tutmak nasıl ki ceza oluyorsa, sistemin iş yüklerini ve gereklilerini olabildiğince geniş kitlelere dağıtmakla hafiflemiş bir demokrasiyi de uzun ömürlü yaşatmak olasıdır.

Devamla, yıldırım önce görülür patlaması sonra duyulur, demokrasi dahil büyük ölçekli temel alt yapıların faydaya dönüşmesi ve ses getirmesi zaman alabilir.

Uçağa havada yıldırım da düşer ancak faraday kafesi anlayışı ile yükler gövdesi üzerinden geldiği bulutlara tekrar gönderilir. Demokrasilerde yol üzerinde aksamaların yaşanmasını da doğal kabul edip önlemlerinin alınması ile güvenle yola devamı sağlanabilir.

2500 metre yüksekte basınç düşük, denizin dibinde ise yüksektir. Deniz seviyesinde üretilenlerin farklı katmanlarda aynı karşılanmaması doğal görülmelidir. Bu durum, demokrasiye ve sosyal bilimlerin diğer konularına genişletilebilir sanki.

Uzaktan kumandanın ışığını göz görmez cep telefonunun kamerası görür olması demokrasinin görünür-görünmez taraflarının da olabileceğini niye varsaymayalım ki?

Yüksek tansiyonun tanısını göz üzerinden yapıldığını yorumladığım gibi demokrasinin belirteçlerini de pekala farklı uçlardan alınabilir.

Belirli bir yaşa gelince gözlük takmada suçlu yerçekimidir. Yerçekimi herkese ve her şeye eşit mesafede olması demokrasinin de benzer bir özellikte olması istenir.

Donmuş kar ve buzlu zeminlerde sürtünme ortadan kalktığından ayakta durmakta zorlanırız. Bu yüzden, demokrasinin de ayakta kalması için sistemin şartlarını oluşturan unsurlar varlıklarını ve özelliklerini korumalıdır.

Dertsiz yaşanmaz diyelim, an'ı yaşamak da fizik olarak mümkün değil, doğaldır ki demokrasilerde sıkıntılar da olabilecek ve geçmişin varlığı hep hissedilecektir.

"Sirkteki Hint fakirine çiviler niye batmaz? Dimdik ayaktayız ama yıkılmıyoruz niye? Kediler niye hep dört ayak üstüne düşer? Yankı ve fısıltı: hava homojen ve bu kadar hassas mı? Dağda bayırda yankılanan ses evde niye duyulmaz? Dünya düz diyenlere Ay tutulması cevap olur mu? Güneş'e bak dünyayı gör; Yanlış bildiklerimiz: Görünüşe aldanmayın, Düz mantık her zaman çalışır mı? Hatadan dönmek gerçeği görmek ne kadar zaman alır? Görmek mi? Bakmak mı? İçimlik su ama nasıl?" gibi çevremizde yaşayan fiziğin diğer disiplinlere yansımalarını okuyucularımızın değerlendirmesine bırakalım.

Uzayda ne hava var, ne su ne de kütle çekimi; gök cisimlerine dokunmaz isek sonsuza kadar aynı hareketini sürdürecektir. Uzay bu anlamda monotonluğun tam adresidir. Oysa insanoğlu bir yerlere bağlanmak ister, çok renkliliği ve akan suyu sever, bir o kadar da tek dizelikten kaçınır. Bu yüzden yerçekimi ve sürtünme de ekmek ve su gibi nimettir.

Düzensizliğin düzeni anlamına gelebilen entropi kavramından tüm disiplinlerin yararlanıyor olması gibi, yukarıda temel bilim örneklerinden esinlenerek sosyal bilimin bu demokrasi kavramını da ne kadar ilişkilendirebilirsek o kadar doğal ve ölçümlenebilir kılabiliriz.

Bu ilk yazımızı "bir şey doğalsa, doğadansa kabulümüzdür" sözümüz ile mayıs ayının "Cumhuriyet ve Demokrasi" konusuna temel bilimlerden sosyal bilimlere katkı elimizi uzatmış olarak tamamlayalım.